

Notitie : Quickscan flora en fauna Molenhoeve 15, Nistelrode

Datum : 4 mei 2016
Opdrachtgever : De heer R. van Asseldonk (Mushrooms BV)
Projectnummer : 211x07665
Opgesteld door : Rachel Lauwerijssen

De heer van Asseldonk is voornemens om het huidige bedrijfscomplex aan de Molenhoeve 15 uit te gaan breiden. Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkerwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit het Brabants Natuurnetwerk (voormalig EHS) en Groenblauwe Mantel zij ruimtelijk vastgelegd in de hernieuwde Verordening Ruimte 2014. Het Brabants Natuurnetwerk is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuwe aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarische natuurbeheer behoren tot het Brabants Natuurnetwerk. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en Faunawet

De Flora- en Faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldie-

ren) en een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemers passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet veront- rusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze be- schermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juri- disch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling be- schermd dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestpe- riode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten').

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en planologisch beschermd natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 3 mei 2016 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een Flora- en faunawet vooronderzoek) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van de quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

De beschrijving van het plangebied omvat de ligging, de huidige situatie en de toekomstige situatie.

Ligging van het plangebied

Het plangebied ligt aan de Molenhoeve 15 aan de rand van de bebouwde kom te Nistelrode, gemeente Bernheze. Het plangebied bestaat uit twee deelgebieden, weergegeven in figuur 1. De directe omgeving van het plangebied kenmerkt zich door agrarische bedrijven met bedrijfswoningen en landelijk gelegen woningen. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn X= 167,434, Y= 411,577. Het plangebied is rood omkaderd weergegeven op de luchtfoto (figuur 1) en weergegeven als een rode ster op de topografische kaart (figuur 2).

Figuur 1: Luchtfoto plangebied

Figuur 2: Topografische kaart plangebied

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit twee deelgebieden. Ze zijn in figuur 1 aangegeven als deelgebied 1 en deelgebied 2. Deelgebied 1 bestaat deels uit een verharde toegangsweg en deels uit hoek van een weiland, grenzend aan de weg. Het weiland wordt momenteel begraaasd door schapen. Deelgebied 2 bestaat uit een afdak, bestrating en een tuinhuisje. Er zijn geen bomen en er is geen oppervlaktewater aanwezig binnen het plangebied. De volgende afbeeldingen (figuur 3 t/m 8) geven een impressie van het plangebied en de directe omgeving.

Figuur 3: Aanzicht deelgebied 1, met uitzicht op de toegangsweg en het weiland

Figuur 4: Zuid- west hoek van het weiland, grenzend aan een houtwal

Figuur 5: Aanzicht deelgebied 1 en bedrijfscomplex

Figuur 6: Noord- oost hoek van het weiland met uitzicht op het weiland

Figuur 7: Aanzicht deelgebied 2 met uitzicht op de te verwijderen tuinhuis, bestrating en afdak

Figuur 8: Achterzijde de te verwijderen tuinhuis

Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft het uitbreiden van het huidige bedrijfscomplex binnen deelgebied 1 en 2. Voor de planontwikkeling wordt binnen deelgebied 1 de verharding verwijderd en wordt een deel van het weiland bouwrijp gemaakt. Binnen deelgebied 2 worden het afdak, het tuinhuis en de bestrating verwijderd. Het terrein zal bouwrijp worden gemaakt en er zal grondverzet worden gepleegd. De bomenrij aan de rand van de Molenhoeve blijft met de planvorming behouden.

In het kader van de genoemde toekomstplannen is voor de toetsing gebiedsbescherming en de toetsing flora- en faunawet het gehele weiland meegenomen in de analyse.

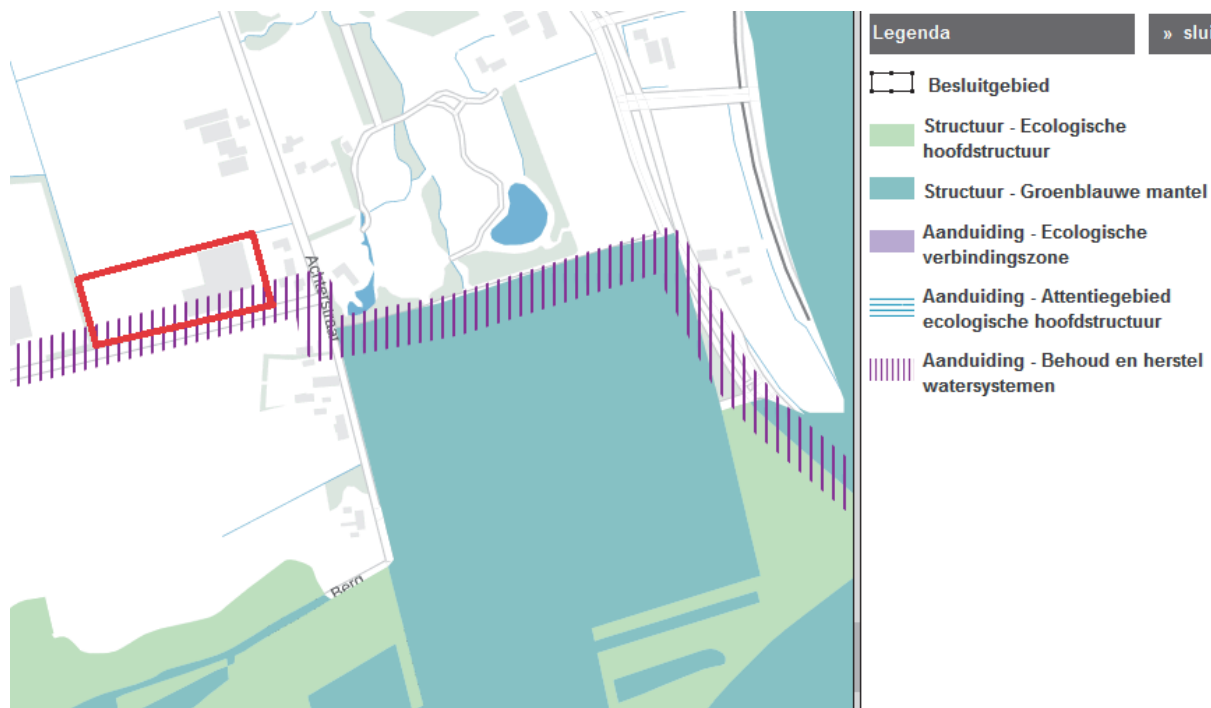
Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek ligt op ongeveer 17,6 kilometer afstand. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied en de aard van de ontwikkeling zijn significante effecten op voorhand uitgesloten. In de planvorming hoeft derhalve verder geen rekening gehouden te worden met de Natuurbeschermingswet.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied bevindt zich gedeeltelijk binnen het behoud en herstel watersystemen en in zijn geheel buiten het Brabants Natuurnetwerk, de Groenblauwe Mantel en het attentiegebied ecologische hoofdstructuur. Van wezenlijke invloed zijnde effecten op planologisch beschermde gebieden worden niet verwacht. Negatieve effecten op planologisch beschermde gebieden (het Brabants Natuurnetwerk, de Groenblauwe Mantel en het attentiegebied) worden uitgesloten.

Figuur 9: Ligging plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van het Brabants Natuurnetwerk, Groenblauwe mantel, het attentiegebied ecologische hoofdstructuur en behoud en herstel watersystemen.

Toetsing Flora- en faunawet

Vaatplanten

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten vaatplanten. Tijdens het veldbezoek zijn er geen beschermde (muur)planten aangetroffen. Gezien het tijdstip van het veldbezoek kunnen niet alle soorten planten worden herkend en/of worden aangetroffen. Het weiland wordt echter intensief begraaasd en biedt geen geschikte standplaats voor beschermde soorten vaatplanten. Negatieve effecten voor beschermde soorten vaatplanten worden op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (mol, konijn, veldmuis etc.) kunnen mogelijk van het plangebied gebruik maken. Van deze algemeen beschermde zoogdieren zijn echter geen sporen gevonden.

Waarnemingen van zwaardere beschermde grondgebonden zoogdiersoorten eekhoorn (tabel 2) en das (tabel 3) zijn uit de directe omgeving bekend. Het weiland kan onderdeel uitmaken van het leefgebied van das. Eekhoornnesten en/of een dassenburcht als ook andere sporen van aanwezigheid van beide soorten zijn echter niet aangetroffen binnen of in de directe omgeving van het plangebied. Er zijn geen graafsporen, prenten, haarresten aan prikkeldraad of andere sporen van dassen in binnen het plangebied zelf of in de directe omgeving van het plangebied. Binnen het

plangebied staan geen bomen, er zijn om die reden geen vaste rust- of verblijfplaatsen van eekhoorn aanwezig.

Effectenbeoordeling

Met het verdwijnen van het kleine stukje weiland gaat mogelijk een zeer klein deel van het leefgebied voor das verloren. Er is echter in de omgeving ruimschoots voldoende foerageergebied voor dassen aanwezig, er verdwijnt geen essentieel foerageergebied voor de das. Negatieve effecten voor de das worden op voorhand uitgesloten. Gezien het ontbreken van bomen binnen het plangebied wordt het voorkomen van eekhoorn eveneens op voorhand uitgesloten.

Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Uit het plangebied en/of omgeving zijn waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis (tabel 3). Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied. Potentielle rust- of verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het tuinhuis zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht vanwege het ontbreken van geschikte inkruipruimtes. Negatieve effecten op rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen worden hiermee op voorhand uitgesloten. De bomenrij aan de rand van de Molenhoeve en de houtwal ten oosten van het weiland kunnen dienen als vliegroutes en/of foerageergebied van vleermuizen. De bomenrij aan de rand van de Molenhoeve en de houtwal ten oosten van het weiland blijven echter met de planvorming behouden. De bomenrij waarlangs de uitbreiding plaatsvindt is echter een dood eind van een mogelijke vliegroute. De afstand tussen de laatste boom aan deze rij, en de eerstvolgende boom aan de andere kant van de inrit is meer dan 30 meter. Dit is voor een vleermuis een te grote afstand om te overbruggen. De bomenrij is in geen geval een essentiële vliegroute of essentieel foerageergebied. Negatieve effecten op vliegroutes en foerageergebied voor vleermuizen worden hiermee uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en nabij het plangebied enkele vogelsoorten waargenomen waaronder merel en kauw. Binnen het plangebied zijn er geen geschikte nestlocaties voor broedvogels aanwezig. Mogelijk kunnen broedvogels tot broeden komen in de bomenrij aan de rand van de Molenhoeve, in de houtwal ten oosten van het weiland en in de tuinbeplanting en haag naast het te verwijderen tuinhuis aan de Achterstraat 48 en 54. Er zijn tijdens het veldbezoek echter geen nesten aangetroffen.

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (waarvan ook het leefgebied/de functionele leefomgeving beschermd is) zoals de huismus en buizerd zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Er zijn geen takkennesten aangetroffen in de bomenrij of de houtwallen waar overige roofvogels, ransuil en roek in kunnen broeden. Het is echter niet geheel uitgesloten dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het foerageergebied van deze soorten die in de (wijdere) omgeving tot broeden kunnen komen.

Effectenbeoordeling

De bomenrij aan de rand van de Molenhoeve, de houtwal ten oosten van het weiland en in de tuinbeplanting en haag naast het te verwijderen tuinhuis aan de Achterstraat 48 en 54 blijven allen behouden. Door werkzaamheden in de directe omgeving van de bomen, houtwal en tuinbeplanting

kan er verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamheden hier buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Het is dan wel vereist dat voor aanvang van werkzaamheden het opgaande groen geïnspecteerd wordt op aanwezige bewoonde nesten, legfels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen.

Met de planontwikkeling gaat mogelijk leefgebied verloren van huismus, buizerd en enkele overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Er gaat echter geen essentieel foerageergebied verloren. Voor buizerd en overige soorten roofvogels en roek blijft binnen en in de omgeving voldoende (alternatief) foerageergebied voorhanden. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn uitgesloten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Uit het plangebied en/of omgeving (0-1 km) zijn waarnemingen bekend van alpenwatersalamander (tabel 2). Gezien het ontbreken van oppervlaktewater binnen het plangebied wordt het voorkomen van vissen en de aanwezigheid van voortplantingsplaatsen van amfibieën uitgesloten.

Vanwege het ontbreken van geschikt landhabitat en groenelementen zoals takkenopslag of houtwallen waar de salamander overwinterd, wordt het voorkomen van streng beschermde amfibieën op voorhand uitgesloten. Binnen het plangebied is hooguit een zwervend exemplaar van een algemene soort te verwachten zoals bruine kikker of gewone pad (tabel 1 soorten).

Effectenbeoordeling

Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelde diersoorten. Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor beschermde ongewervelde diersoorten vanwege het ontbreken van geschikte waardplanten. Negatieve effecten voor beschermde ongewervelde soorten zijn daarmee op voorhand uitgesloten.

Conclusie en aanbevelingen

- Diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (mol, konijn, veldmuis etc.) kunnen van het plangebied gebruik maken. Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor geldt echter wel de algemene zorgplicht.
- Met het verdwijnen van het stukje weiland gaat mogelijk een gering deel van het leefgebied voor das verloren. Het gaat echter hier niet om essentieel foerageergebied, er blijft voldoende alternatief foerageer- en leefgebied in de directe omgeving van het plangebied aanwezig. Er is geen geschikt leefgebied voor de eekhoorn aanwezig binnen het plangebied. Negatieve effecten op das en eekhoorn worden op voorhand uitgesloten.
- In de directe omgeving van het plangebied zijn er enkele broedende vogels te verwachten in de bomenrij aan de rand van de Molenhoeve, de houtwal ten oosten van het weiland en in de tuin-

beplanting en haag naast het te verwijderen tuinhuis aan de Achterstraat 48 en 54. Tijdens het veldbezoek zijn er echter geen nesten aangetroffen. Door werkzaamheden in de directe omgeving van de bomen, tuinbeplanting, begroeiing aan het te slopen schuurtje en de dakconstructies van de overkappingen en de varkensstallen kan er verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamheden in de directe omgeving van de bomen, houtwal en tuinbeplanting kan er verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamheden hier buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Het is dan wel vereist dat voor aanvang van werkzaamheden het opgaande groen geïnspecteerd wordt op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen.

- Mogelijk maakt een deel van het plangebied onderdeel uit van het foerageergebied van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Met de planontwikkeling gaat er echter geen essentieel foerageergebied verloren. Er is in de directe omgeving van het plangebied voldoende (alternatief) foerageergebied voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten voorhanden. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn uitgesloten.
- Binnen het plangebied kan een zwervend exemplaar van een algemene amfibiesoort (tabel 1) niet worden uitgesloten. Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt hiervoor de algemene zorgplicht.
- Binnen het plangebied zijn geen zwaardere beschermde soorten vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, vissen, reptielen, amfibieën en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.